

A FORMA ÉS GONDOLAT MEGÚJULÁSA

— ÚJ BOLGÁR FILMEKRŐL —

A bolgár filmművészet a közelmúltban két jelentős alkotással hívta fel magára a figyelmet és aratott nemzetközi elismerést: a »Csillagok«-kal és a rövidesen hazánktan is bemutatásra kerülő »Napfény és árnyék«-kal.

Ennek ellenére a bolgár kritikusok kemény szavakkal bírálják a bolgár filmgyártás egészének színvonalát és széleskörű sajtóvitát indítottak arról a kérdéstről: miként újulhat meg a bolgár film, miképpen hasznosíthatja a különféle új irányzatok, »új hullámok« tapasztalatait, eredményeit?

Ehhez a vitához kapcsolódik Nikoláj Korabovnál a Kino Iszkuosztvo egyik legutóbbi számában megjelent »A forma és a gondolat

megújulásáért« című cikke, amely a többi között megállapítja: »Minden művészet lényege a katharzis előidézése. Ezzel az igénnyel lép fel a filmművészet is. Jelenleg az egész világon újfajta próbálkozások tanúi lehetünk e műfajban. A néző újat akar látni, az új tartalom és az új kifejezési eszközök szintézisét igényli a műalkotásokban. Elég volt az opportunizmusból és a konzervativizmusból! Egyéni mondanivalóra, határozott alkotói egyéniségre van szükség. Természetesen ez az egyéniség nem függetlenítheti magát az adott társadalmi viszonyoktól. A mű és alkotója tulajdonképpen azonos talajból nő ki. Az effajta nagy egyéniségek közé tartozik Nyu-

gaton Antonioni, Bergmann, Fellini és társaik. Számunkra ezek a művészek igen sokat mondanak. De mégis azok állnak hozzánk közelebb, akik a szocialista világban belül képviselik az újat: Csuhráj, Alov, Naimov, Romm, Munk és még néhányan. Ezek a művészek mindig a lényegre ragadják meg az élet és halál kérdéseit vetik fel.«

A cikk írója kifejti, hogy az új keresése korántsem jelenti a nagy hagyományok megtagadását. Pudovkin, Ejzenstein, Dovzszenko tanítása ma éppoly érvényes és aktuális, mint annak idején volt. A bolgár filmművészet megújulásának kulcsát abban látja, hogy ismét elvonnék kell tenni a nagy klaszikusok gondolatait, s

A »Furfangos Péter«
egyik jelenete

Jelenet »A foglyulejtett csapat« című bolgár filmdrámából, melyet Ducso Mundrov rendezett

egszersmind felhasználni a haladó nyugati filmművészet eredményeit, a szocialista országok legjelentősebb filmalkotóinak módszereit.

A közelmúltban elkészült bolgár filmek már ezeknek az igényeknek kívánnak eleget tenni. A »Ketten az ég alatt« című produkció írója: Angel Waugenstein. Filmjének központi kérdése — mint egyik nyilatkozatában kijelentette — a megváltozott életformák, életelvek, s a múlt maradványainak összeütközése. Miként találhatja meg a ma embere a helyét? A film főszerepét a hazánkban is jólismert Apostol Ka-

ramitev és a fiatal Violette Doneva alakítja, rendezője: Borislav Charaliev.

Ducso Mundrov rendezésében készült »A foglyulejtett csapat«, amely jellegére nézve

Rangel Vicsanov fesztivál-nyertes filmalkotása, a »Napfény és árnyék« két főszereplője: Anna Prucnal és Georgi Naumov

»A titkos órs« című ifjúsági film két gyermekszereplője

kamara-film, hat ember lelki vívódását mutatja be a fasiszták börtönében, a kivégzés előtti órákban. A forgatókönyvet Emil Manov írta, a főszerepeket Petr Szlabaton és Kirill Kavacsev játssza.

Racskó Jabandzsiev és Anasztaszija Bakirdzsijeva, a »Furfangos Péter« című film szerelemspárja

A keleti mesevilág egyik jellegzetes alakja, Naszredin Hodzsa kel életre a »Furfangos Péter« című színes bolgár filmben, melyet Stefan Szircsadzsiev rendezett. Hodzsa alakját Konstantin Kiszimov formálja meg. A keresztesháború korában játszódik Youri Arnaoudov nagyszabású történelmi filmje, a »Kaloian«, címszereplője: Vasil Stoichev. Az új bolgár filmvígjátékok közül említést érdemel a »Napos oldalon« című film, az »Éjszakai találkozó« pedig napjainkban játszódó bűnügyi történet Nicolas Mintchev rendezésében.

Jelenet Lubomír Charlandjiev »Erzelmes történet« című alkotásából

GARAI TAMÁS